

УДК 378.14:616,31(477.74).096.61

ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ОНМЕДУ

Є. Д. Бабов, М. А. Новікова, С. В. Кленовська, В. В. Могилевський
Одеський національний медичний університет

INTRODUCTION OF CREDIT-MODULAR SYSTEM OF ORGANIZATION EDUCATIONAL PROCESS AT THE DEPARTMENT OF GENERAL DENTISTRY OF ODESSA NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

Ye. D. Babov, M. A. Novikova, S. V. Klenovska, V. V. Mohylevskyi
Odessa National Medical University

У статті представлено впровадження кредитно-модульної системи на кафедрі загальної стоматології Одеського національного медичного університету. Відображено основні вимоги до педагогічного складу у взаємовідносинах зі студентами при модульному навчанні. Надано цільовий план дій для студентів щодо освоєння модуля. Показані особливості ведення практичних занять з обов'язковою курацією пацієнтів із усіх розділів стоматології. Показано цілеспрямованість удосконалення теоретичних і практичних знань на етапах освоєння модуля.

The paper presents the introduction of credit-modular system at the Department of General Dentistry of Odessa National Medical University. It displayed main requirements for teaching staff in interaction with students in a modular education. There is presentation of objective plan of action for students who are mastering the module. There are shown peculiarities of conducting practical lesson with mandatory Supervision of patients from all divisions of dentistry. Also the paper displays the tenacity of theoretical and practical and practical knowledge on the stages of module development.

Вступ. З урахуванням вимог сучасності, що висуваються до освітнього процесу, в рамках пошуку стимулів розвитку та з метою інтеграції вітчизняної системи освіти в міжнародний освітній простір вища школа України увійшла в “Болонський процес”. Це дворівнева система вищої освіти: після чотирьох років навчання студент отримує ступінь бакалавра і стає фахівцем-практиком, а той, хто хоче займатися наукою чи викладанням, повинен захистити ступінь магістра.

Основна частина. Головна мета “Болонського процесу” – навчання протягом усього життя. Накопичені знання вимірюються у “кредитах” – залікових одиницях. Один “кредит” (30 годин) включає в себе курс лекцій, практичні заняття та години, відведені на самостійну роботу. Завершує навчання контрольний захід – іспит чи залік.

Кредити зберігаються довічно і дозволяють без зусиль переходити з одного університету до іншого, і на новому місці не доведеться перескладати дисципліни – зарахуються зароблені заліки. Враховуючи прискорення темпів прогресу, багато сьогоденних

випускників вузів протягом життя зіткнуться з професіями, яких ще навіть не навчають: нові спеціальності виникнуть на стику декількох старих. Але фахівцеві не буде необхідності заново вступати до університету або втрачати роботу. Досить буде піти на курси при вузі і додержати необхідні кредити, удосконалюючи свою професійну компетентність.

Модульне навчання являє собою перехід від інформаційно-рецептурних систем навчання до розвиваючого самокерованого навчання. Модульне навчання надає студенту можливість самостійно працювати зі спеціально створеною програмою, що складається з цільового плану дій, банку інформації та методичного керівництва: можливість використати її повністю або замінюючи окремі елементи відповідно до своїх потреб.

Цільовий план дій – це послідовність освоєння окремих навчальних елементів, модулів, всередині цілісної модульної програми, що дозволяє спланувати досягнення результату. Під методичним керівництвом у модульному навчанні розуміються варіанти шляхів освоєння навчального матеріалу.

Кредитно-модульна система істотно відрізняється від інших систем навчання, що полягає в наступному: зміст навчання представлено в закінчених, самостійних комплексах-модулях, які одночасно є і банком інформації, і методичним керівництвом по її засвоєнню. Дидактична мета формується для студента і містить в собі вказівку не тільки на обсяг досліджуваного, але і на рівень засвоєння. Взаємодія викладача та студента здійснюється в навчальному процесі на основі модулів і таким чином забезпечується усвідомлене самостійне досягнення тих, хто навчається, певного рівня підготовленості до кожного заняття. Таким чином суть модульного навчання вимагає дотримання паритетних взаємин між викладачем і студентом у навчальному процесі.

Виходячи з вищевикладеного, можна сказати, що модульний підхід реалізує гуманістичні педагогічні принципи, а метою вищої освіти стає не тільки передача знань, а й розвиток особистості майбутнього фахівця, реалізація її здібностей, які, як в іншому і вміння, формуються в процесі діяльності. Зокрема, можна сказати про впровадження кредитно-модульної системи на кафедрі загальної стоматології ОНМедУ. Кредитно-модульна система навчання почала застосовуватися для студентів V курсу медичного факультету з 2009 року.

Модуль “Основи стоматології” заснований безпосередньо на вивченні студентами основ стоматології: терапевтичної стоматології, дитячої стоматології, ортодонції, ортопедичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії дітей і дорослих. При цьому акцент ставиться на вивчення профілактики стоматологічних захворювань, вивчення етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування та профілактики основних і поширених зубо-щелепно-лицевих захворювань.

Основна мета нашого курсу – ознайомити студентів з різними аспектами основ стоматології. Особлива увага приділяється збору анамнезу, проведенню обстеження пацієнтів, диференційної діагностики, вмінню постановки діагнозу найбільш поширених клінічних проявів.

Література

1. Андреев А. А. Педагогика высшей школы (Прикладная педагогика): учебное пособие / А. А. Андреев. – М.: МЭСИ, 2000. – Кн.1. – 141 с.
2. Богословский В. И. Информалогические аспекты интеграции науки и образования в педагогическом университете / В. И. Богословский, М. Н. Потемкин // Матер. XII Международной конференции-выставки “Информацион-

Крім теоретичних занять студенти беруть активну участь у лікувальному процесі амбулаторних і стаціонарних пацієнтів під керівництвом асистентів і доцентів кафедри. Передбачено ознайомлення з профілактичними та діагностичними процедурами, які найбільш часто зустрічаються в стоматології, та освоєння їх.

Практичні заняття та клінічні обходи з асистентами і доцентами кафедри є найголовнішою частиною даного циклу. Студенти також курують хворих з основними стоматологічними захворюваннями, різним клінічним перебігом хвороб та їх ускладненнями, на практиці вивчають сучасні методи діагностики, диференційної діагностики, принципи лікування та профілактики основних захворювань зубо-щелепно-лицьової системи і синдромів у кожному розділі стоматології, а також існуючі стандарти діагностики і лікування, невідкладні стани в стоматології.

Система вивчення “Основ стоматології” побудована таким чином, щоб дати можливість студентам якомога більше брати участь у діагностиці випадків і невідкладних станів, що найбільш часто зустрічаються в стоматологічній практиці. Кожен студент має можливість поліпшити свої базові клінічні навички, ознайомитися і вивчити нові процедури, які доступні в клініці щелепно-лицевого стаціонару, техніку, необхідну для обстеження, а також оцінити ефективність клінічних втручань.

Обов’язкова курація пацієнтів закінчується доповіддю провідного студента та обговоренням під керівництвом куратора правильності встановлення діагнозу, диференційної діагностики, обсягу призначеного обстеження, лікувальної тактики, оцінки прогнозу і т. д.

Висновок. Отримані вміння і навички, спільно з потужною теоретичною базою, дозволяють студентам стати конкурентоспроможними на ринку праці. Серед очевидних позитивних моментів кредитно-модульної системи освіти – активізація роботи студентів, бажання і прагнення набрати найбільшу кількість “балів”, що впливають на підсумкову оцінку за курс.

ные технологии в образовании” (“ИТО-2002”). – М., 2002.

3. Болонский процесс : проблемы и перспективы. – <http://www.dsmu.edu.ua>

4. Болонський процес : перспективи і розвиток у контексті інтеграції України в європейський простір вищої освіти : монографія / за ред. В. М. Бебика. – К. : МАУПІ, 2004. – 200 с.